

זכרון תורת משה

אכסניה לתורה וחסידות

יו"ל ע"י חבורת האברכים שע"י מרכז מוסדות לעלוב מיסודו של כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זצוקללה"ה זיע"א
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

פרשת אחרי קדושים
ח' אייר תשפ"ג - פרקי אבות ג'
גליון תתק"ו

זמני כניסת ויציאת שבת קודש

ר"ת	מוצ"ש	הדה"נ	בני ברק
8:32	7:59	6:57	
8:35	7:56	6:41	ירושלים
9:02	8:50	7:31	באר אפרק

בפרשה איתא דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אלהם קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלוקיכם, איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו אני ה' א, אל תפנו אל האילים וכו' אני ה' א, יש לדייק למה כתוב ג' פעמים אני ה' א, דיו שיכתוב פעם אחת בלבד בסוף, ועוד יש לדייק למה מונח קדושים תהיו אצל איש אמו ואביו תיראו וע"ז, מה יש שייכות וסמוכין אחד עם חברו.

שיחת קודש

מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלוקיכם לכל אחד יש כוחות להיות כמשמע"ה

שבפעם הב' כ' אני ה' א היא שהשי"ת אומר אני מלככם ואני עמכם ואין לכם ממה להתפחד ולדאוג ואני אומר שאם תחפצו לחזור בתשובה אז אני ה' א אני עמכם ואתן לכם סייעתא דשמיא וכוחות צו שטייגן גבוה

מעל גבוה כדאי בחו"ל פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם כפתחו של אולם, וכל הבא לטהר מסייעין אותו ואני יעזור לכם וחזקו ואימצו שטייגן און תשובה תורה ויראת שמים קדושה וטהרה, ואם תעשו כן תחזרו בתשובה ותזכו לזה. אבל תזכרו שכל המתגאה כאילו עובד עבודה זרה ותורה נמשלה למים, ואין מים הולכין אלא למקום נמוך, שעל הגאה כ' אין דברי תורה נכנסים לתוכו ורק ע"י ענוה ושפלות רוח ואני ה' אשכון את דכא ושפל רוח ועליו רח"ל אין אני והוא יכולין לדור ואין כזה מאמר נורא על שום דבר רק על זה הגאה, וע"י גאות רח"ל יכולים ליפול נפילות אחר נפילות ולא לקום ממנו, והעצה היא ענוה ושפלות רוח, וממילא אל תפנו אל האילים ואלהי מסכה לא תעשו לכם, אל תעסקו בגאות וגאוה שהוא ע"ז, ואם תהיו בשפלות רוח ולא בגאות אז אני ה' אלוקיכם ישמור עליכם, ותזכו להשראת השכינה.

השי"ת יעזור בזמן החדש שלפנינו שכולנו זאלן שטייגן בקיום התורה והמצוות בשלימות, עבדו את ה' בשמחה בואו לפניו ברננה, ועשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם ונוכה ל"נעשה ונשמע" באמת מאהבה ולקיום ולהתמדת התורה והמצוות בשלימות ושנהי' כולנו שומרי תורה ומצוות כדבעי וע"י שמחה אפשר להצליח בתשובה וקל להבין יותר הגמ' ותוס' הרמב"ם וכו', לפי שהשמחה מרומם את הנפש. השי"ת ברוב רחמנותו ישפיע על כולנו קדושה וטהרה, וישמח את כל השבוירי לב בכללות ופרטות וכולם בא"י אויף א זיסן אופן אויף אייביג ויתן לכולם רפואות שלימות הגוה"נ וכל הרפואות שלימות וישועות שלימות ושמחות שלימות בגשמיים וברוחניות, ויתן לנו רפו"ש ישועה שלימה וגאולה שלימה וברכות שלימות בבנין בית המקדש שוין יעצ אויף א זיסע אופן אויף אייביג.

מגן אבות

ליקוטי אמרים ועבודת מרבוה"ק על פרקי אבות (ג)

עקביא בן מהללאל אומר הסתכל בשלשה דברים כו' למה חטא אדם הראשון כי ראה שתיים ולא ראה שלוש (מדרש פליאה). ביאר הרה"ק מרן רבינו משה מלעלוב זיע"א ע"ד המשנה הסתכל בשלשה דברים ואין אתה בא לידי עבירה וכו', אים הראשון יציר כפיו של הקב"ה לא הסתכל בדבר הראשון מאין באת מו' ולכן נגרם החטא, וזהו שכתוב ראה שתיים ולא שלש. (ליקוטי ד"ד לבינו קוה"ק מרן רבי דוד מלעלוב זיע"א).

סיפר הרה"ק רש"ב מפרשיסחא זי"ע: פ"א הייתי אצל מורי ורבי החוזה הק' מלובלין זי"ע נבג"מ, והיה אחד שנסע אליו אודות חוליו, צוה עליו החוזה הק' ללמוד המשנה דעקביא בן מהללאל אומר הסתכל בג' דברים ואין אתה בא לידי עבירה וכו', והיה שם הרה"ק מרן רבינו דוד מלעלוב זיע"א ושאלו ענין זה, ואמר, שכל הרפואות הם סמים המעוררים להימים או לצנן כפי שצריך האדם, ואחרי שהאדם הוא עולם קטן ויש בו כל הדברים ועשבים למה לא יתפא מעצמו לערב כל הכוחות, אלא שמהמת גאוותו שאינו יכול להשפיל את עצמו למצוא דבר קטן בדקות כל כך, וממשנה הזו יכנע וימצא רפואתו, וכן היה. (רמתיים צופים תדא"ר י"ד)

עוד שמעתי בשמו (הרה"ק רש"ב מפרשיסחא זי"ע) שאמר שכל אחד ואחד צריך שיהיו לו שני קעשינעס (מיסים) שבהם ישתמש בעת צרכו, בקעשינעס אחד יהיה בשבילי נברא העולם (סנהדרין לו. תנא"ד פנ"ה), ובהקעשינעס השני אנכי עפר ואפר (בראשית ח"י י"ז).
אלא שהרבה טועין ומשתמשין בהיפך ממה שצריכים להשתמש, והבן (וע"י בספה"א נוע"א פ' קדושים ד"ה א"י דבר, הייבם להסתכל למיד את רוממות ק-ל ושפלותינו, ומש"פ עפ"ז במשנה הנ"ל).
ואני שמעתי זה המאמר בשם הרה"ק מרן רבינו דוד מלעלוב זצלה"ה זיע"א (שש"ק אות דל"א).
[יודע כי תוקף חסידותו של הרה"ק רבי בונם בתחילת דרכו היה אצל מרן רבינו מוהר"ד מלעלוב, וכנראה ששמעו ממנו. (ראה שמחת ישראל אות קע"א).]
ישב ביד וידום
הרה"ק מרן רבינו דוד מלעלוב זיע"א היה אומר אשר ליהודי צריך להיות ג' המושך בעמ' ב'

את שבתותי תשמורו ומקדשי תיראו אני ה' (יט, ל)
ל"פ ע"פ העובדה ששמענו מכ"ק מרן אאמו"ר זצוק"ל (מרן הרמ"מ) ע"ד אדם א' פשוט ותמים, ופעם בליל שב"ק זכה להיות מאוכלי שולחנו הט' של הרה"ק בעל באר מים חיים זיע"א מטשערנאוויץ, והיה עייף ויגע ונרדם, קרא לעברו הרה"ק הנ"ל כרוזא בחיל: א' שומר שבת, ושמור העומד על משמרתו, אסור לו לישון בעת תפקידו, והיו פושע, ואפילו שומר חייב על הפשיעה, א' שומר דארף זיין אויף די וואך, יהודי זה זכה לאריכות ימים מופלגת, ולעת זקנתו העיד, כי מני אז שיצא מפי הרה"ק הנ"ל דברים אלו, לא יכול היה ליתן שנת לעיניו ותנומה לעפעפיו ולא מצא מנוח ומרגוע מכניסת השבת ועד ציאת השבת, מושך כל ימי חייו, מופחד כמו של

שבתותי תשמורו
ב"ק מרן אדמו"ר רבינו הקוה"ט זי"ע א'

אותו דיבור שיצא מפי הצדיק.

מאכלי שבת הם רפואה ועד"ז יובן כוונת אמרם ז"ל (שבת קט:) כל האוכלין אוכל אדם בשבת לרפואה, דהכוונה לרפואה רוחנית, כי על ידי אכילתו בשבת קודש מתקן שאר כל האכילות שלא עלו למעלה כהוגן, וכמו דיש נוהגין לומר לפני סעודה שלישית של שב"ק, כי בכח סגולות שלש סעודות אלו יתוקן פגמינו בסעודות הרשות ומאכלות אסורות, ע"י מילוי רצון ה' מעלים שאר כל הרצונות מתתא לעילא.

מתנה טובה ושמה שבת
מתנה טובה יש לי בבית גנאי ושבת שמה (שבת יז), א' מתנה איז נישט קיין פארדינסט, וזה לא התחייבות מצד הנותן, כי הנותן מתנה מאליו נותן, מרוב טובו ואהבתו, והנותן

מתנה - בעין יפה נותן (עמ"כ ב"ב נא:), א"כ הרי בוודאי שיש לכל אחד ואחד מישראל חלק במתנה זו, אף הפחות שבפחותים. ועוד זאת, דכיון שהיא מתנה לכן יכולים ליכנס לשבת מתוך ימות החול, בלי ענינים ממוצעים בניניהם, אלא מתוך החולין של ימות החול אל קדושת השבת, ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים (ויקרא ו, ד).

השמחה בשמירת השבת וא"י הנותן מתנה לחבירו צריך להודיעו (שבת שס), וי"ל דההתעוררות והשמחה שיש לכל בר ישראל בכניסת השבת שהנה הנה מגיע השבת, באה מכח הודעה זו, וזו היא ההודעה. וכמוסופר על הרה"ק מרן רבי דוד מלעלוב זיע"א ששאלו הרה"ק מלובלין זיע"א היודעים אתם מתי נכנס השבת, וענהו הרה"ק, הן, כאשר שב"ק נכנס מתחילים גידי היד שלי לדפוק ודא לדא נקשן, והראה לו את ידו וכו' (ראה שיחות חיים ו:).

שאין דעתם של בני אדם שוות, ולבם הוא השער שהכל נכנסין בו כדאיתא (סוכה מה:). ישראל אין להם אלא לב אחד לאביהם שבשמים, ולעומת שתי אלה ה' ענין הגזירות, הלא הגזירות הראשונות המרירות בעבודה קשה, אם בן הוא והמתן אותו, כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו, לעומת פגם השכל של כ"א ביהודי, והגזירה הרביעית לא תאסיפון לתת תבן, לעומת פגם הלב שבו מתאחדין ישראל שאין להם אלא לב אחד לאביהם שבשמים.

וכמו שהגיד מרן הרה"ק ז"ל רבינו דוד מלעלוב שע"כ כתיב לא תאסיפון באל"ף לא כמשפט לשון הוספה, שבא לרמוז שהגזירה היתה שלא יתאספו, וכבמדרש שניטל מהם השבת שלא יתאספו, והוא דומה לשלש המצוות שבמצורע בכתוב הראשון, והרביעית בדיד ישיב בכתוב השני, שבאמת היה זמן רב בניניהם, שגזירת כל הבן הילוד היתה בלידת משה רבינו, והרביעית היתה ביציאתם שה' אז משה בן שמונים שנה, מורה שעניניהם מתחלפין:

וי"ל שכן היתה הגאולה כדאי' (ברכות ט) הכל מודים כשנגאלו לא נגאלו אלא בערב וכשיצאו לא יצאו אלא ביום, והיינו שהגאולה היתה שנסתלק מהם שיעבוד מצרים בגשמיות וברוחניות. וע"כ קיבל או החירות כל אחד לפי מצבו ומהותו ודעתו כמובן. והיינו לעומת שלש הגזירות הראשונות, אבל היציאה שייצאו כל ישראל כאחד היא ענין שער שהכל נכנסין בו שזה הנוגע ללב ישראל שאין להם אלא לב אחד לאביהם שבשמים שזה ה' לעומת הגזירה הרביעית זה ה' מחולק מעצם הגאולה ולא ה' אלא ביום.

ויש לומר שזה ענין פסח ומילה, פסח נאכל למשפחות ראשו על כרעיו ועל קרבן שהוא מורה על ההתאספות והאחדות יחדיו, ממה זכות זה וכו' לשער שהכל נכנסין בו, בחי' שמור שבשבת, ומילה שהיא לכל אחד ואחד לבדו, זכו בזכותה למדרגות בפרטות כל אחד בפ"ע בחי' זכור. (שם משמואל פ' תודיע)

מפורסם ענינו של הפרופסור ד"ר בערנארד שחור בתשובה ע"י הרבי מרן רבינו דוד מלעלוב, והיה אח"כ לאדמו"ר ולצדיק ידוע בשם ר' חיים דוד דוקטור מפייעטריקוב. כשנודמן לפניו בפעם הראשונה ובהשפעתו הסכים בדעתו לחזור מייד בתשובה, התחיל רבינו ר' דוד מייד לדבר עמו בענינים שגשגים בעבודת הבורא, על תמיחתו הגדולה של ר' חיים דוד ז"ל או"ך הוא מדבר אתו בענינים כאלה שעל אף היה שקוע עמוק בעוונות, השיב לו רבינו, כך אמרה תורה, **משבו וקחו לכם וכו' ושחטו הפסח**, ואר"ל **משבו ידכם מע"ז** - אך משכתם ידכם מע"ז וכבר אפשר לכם לקחת קרבן פסח ולהקריבו לה'.

כל השוכח דבר אחד ממשנתו
את אשר כתב ידי שישכח ממנו מה שקיבל כאן, כן הוא דרך ארה"ק, העולים שמה שזכרתי מכל אשר בחו"ל על אדמות נכר, ובוודאי לטובה הוא, כי ר' זירא יתיב בצום מאה יומין שיכחח תלמוד בבלי (בבא מציעא פה), כי אין תורה כתורת ארץ ישראל במקום האורה וכו' (מתוך אגרת הקודש מהרה"ק רבי ישראל מפלאו-קאצק לביה"ק מרן הרדצ"ש מלעלוב זיע"א).

א מעשה

בצעירותו היו להגה"ק ה'שדי חמד' זצוק"ל כשרונות חלופים, אך בכ"ז לא נתיימש והיה עוסק בתורה בהתמדה מופלגת יומם ולילה. בין יושבי ביהמ"ד היה אברך שקינא בו באופן נורא, עד שהקנאה העבירה אותו על דעתו וחיפש בכל עת תחבולות להכשילו ולמרר את חייו... ועדיין לא מצאה נפשו מנוח עד שפנה למשרתת שהיתה מכבדת ומנקה את בית התלמוד ושילם לה הון רב כדי שתוציא שם רע על השדי חמד, ותספר עליו דברי לעז וחרפה.

המשרתת ש'ענייה' הייתה נתפתתה לנוכח ה'מצלצלין', ואכן, למחרת הוציאה עליו 'שם רע' וגרמה שהכל ריננו עליו בדברים הגרועים ביותר... מלבד ראש הישיבה שהכיר בצדקתו ויושר אורחותיו ולא אבה להאמין עליו שום דבר רע שבעולם. על כן מיהר ושילח את המשרתת מעבודתה לביתה הריק והדל.

אעפ"כ, התמדתו של ה'שדי חמד' לא פסקה לרגע אלא הוא נתעלה מעל לכל הררי הבזיונות, והמשיך לשקוע ולצלול בים התלמוד' מבוקר עד ערב.

והנה עברו כמה שבועות ניגשה אליו אותה משרתת בהיחבא, וסיפרה לו שאת כל עלילתה רקמה רק מחמת הממון שנתן לה פלוני בן פלוני, ועד עתה נצרה את פיה כי המעות ההם פרנסוה בכבוד, אבל עתה 'תם הכסף' עוללים שאלו לחם ואין, ועז רצונה לשוב לעבודתה שהייתה עובדת ומנקה בישיבה, ובקשתה שה'שדי חמד' בעצמו ימליץ עליה בפני ראש הישיבה שיחזירנה לעבודתה, ובשכר זה היא תפרסם את האמת שלא היה כאן אלא עלילה שפלה שהזמין אצלה תמורת סכום הגון ביותר.

בקרב לבו של ה'שדי חמד' פרצה מלחמה עזה, מצד אחד יש בידו הזדמנות לטהר את שמו ואולי גם להסיר את חילול השם הנגרם מאותה עלילה, ומאידך בזה יישפך דמו של ה'רודף' ויתחלל שם שמים עד היכן הדברים מגיעים שהמקנא ישכור את המשרתת באופן נבזה כל כך.

ה'שדי חמד' הסתגר בחדרו וחישב שם חשבונו של עולם עד שהגיע למסקנא, ואמר לה, הנני מוכן ומזומן לדאוג שתשובי לעבודתך, אך אני אעמיד תנאי קודם למעשה, שלעולם לא יידע איש בעולם כי פלוני שכר אותך להכפיש שמי.

לאחר ימים ושנים סיפר ה'שדי חמד' את הדברים והוסיף, שבאותו הרגע הרגיש שנפתחו בפניו כל מעיינות החכמה והחל להבין ולהשכיל ולחדש בדברי תורה, גם זכה לימים לחבר את חיבורו הגדול.

ולמדנו מכאן נוראות 'טוהר המידות' עד היכן מגיע, שהסכים שיסאר שמו מבחנה וכו' וכל זה כדי שלא לבייש את מי שביישו ומירר לו את חייו במרוצים עד בלי שיעור. (מפי הגה"צ המשפיע הגה"צ רבי אלימלך בירדמן שליט"א - בן כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זיע"א)

מגן אבות
המשך מעמ"א

- מחות אפילו -
- א. קאפ פוהל מיט דאגות, און א ריינעם מוח (אפילו ראשו מלא דאגות עליו לדאוג שישאר לו מוח נקי).
 - ב. א קויעטשמע פוהל מיט קולעניסטען, און התבודדות (גם בבית מרוח מלא איברים שימושים, יקפיד על התבודדות בינו ובין קבוצה).
 - ג. א שטאט פוהל מיט קריגעריי, און א מקום מנוחה (אפילו בעיר מלאה ובחי ריב, בכל זאת ימצא לו מקום מנוחה) (ליקוטי ד"ד עמ"ס א, ביישישים חכמה עמ"ק ב"ד).
 - ד. אמן בתחילה כשהתחיל מרן רבינו דוד מלעלוב לנהל עדה, היה עני גדול ולא היתה דירתו כי אם חדר אחד, אבל בגלל שמאוד רצה שיהיה לפחות עכ"פ מעט הבדל בין מקום אחד לשני כדי שיוכל להתבודד ולעבוד את השי"ת, לכן הלך ולקח חבל ארוך ונתנו במשיכה מן כותל אחד לצדו השני, וכך גדר פינה לעצמו.
 - ה. ואמר על לו בקדשו זיע"א: "אם בכוהו של חבל להיחשב למחיצה לענין עירובין, מכל שכן שיפה כוחו גם להיחשב כמחיצה עבורי." (מג"ד ב, ב)

בעדיפת ליל הסדר פסח תשמ"ה פתח מרן רביה"ק הרמ"מ **מלעלוב זיע"א ואמר:**
"הא לחמא ענייא - בר"ה טרם פרוץ מלחמת העולם השנייה, השמיע הרה"ק ר' אברהם אלימלך מקרלין שיצאו מפיו כלפידים יהלכון, ואמר כלפי שמיא: "תקיף במלוכה: רבש"ע איה תקיפותך הראה לנו בעיני בשך את כח תקיפותך! אילו ה' בכוחי, הייתי מוליך את הקול שלא יבואו לשמוע קול שופר, מפאת הגזירה הנוראה המרחפת על ישראל."

וכאן נטל מרן הרמ"מ את המצות בידו ואמר בזה"ל: אאמו"ר רבי שמעון נתן נטע זיע"א היה אומר "הא לחמא ענייא - בעיירי, כלו' קח לך, כמאמ"כ הא לכם זרע. **לפתע** פרוץ רבינו בבכי ואמר: "הא לחמא ענייא! רבש"ע קח לך את המצות, בלי קרבן פסח מי צריך אותם? כל דצריך ייתי ויפסח, ייתי ויפסח, ואיה קרבן הפסח שלך?!"
למחרת הגיב רבינו למקורביו: אמש דיברתי דיבורים קשים, אך מצינו כבר בפסח אצל מרדכי הצדיק שנאמר בו "ויעבור מרדכי", ואי' שגור להתענות ביו"ט א' של פסח, וביטל מצות אכילת מצה בפסח, על מנת לעודד החמים על ישראל ולבטל מעליהם את הגזירה הקשה. **עלה"ק.**

עשרה שיושבין ועוסקין בתורה שכינה שרייה בניניהם
יש ליתן טעם על שתי המצוות שנגאלו ישראל בזכותן, פסח ומילה, דהנה במד"ר (שמות פג) מה מצורע מטמא אף המצריים מטמאין אתכם. ויש לפרש שכמו מצורע פגמו כפול כך טומאתו כפולה, וכן היו המצריים מטמאין את ישראל שנסתמו עיניהם ולבם של ישראל מצרת השיעבוד, וביטל מצות אכילת מצה בפסח, על מנת לעודד החמים על ישראל ולבטל מעליהם את הגזירה הקשה. **עלה"ק.**

הנה אנו עומדים כעת בימי הספירה, וצריך לזכור ולא לשכוח שימי הספירה הם ימי שלום ושלווה ואהבת ישראל ואהבת חנם, עד שבחג השבועות ובעל"ט נהיה מלנו כאחד בבחי' של ויחן שם ישראל כנגד ההר, כאיש אחד בלב אחד, שזה היה המכה בפטיש, והתיקון השלם שעי"ז זכו ישראל להיות מוכנים לקבלת התורה. כי בלא זה אי אפשר לגשת לקבלת התורה, מי בלא אהדות רח"ל ובלא אהבת ישראל ואהבת חברים רח"ל, אי אפשר לזכות לקבל את התורה. ורק כשזכו ישראל לאהדות גמורה של ויחן שם ישראל כנגד ההר כאיש אחד בלב אחד, אז זכו לקבל את התורה.

וי"ל דהו ביאור משחז"ל (עוקצין ג, יב) לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום, שנאמר ה' עוז לעמנו יתן ה' יברך את עמו בשלום, שהתורה היא הברכה, וכמ"ש חז"ל שהפסוק ה' עוז לעמנו יתן היינו קבלת התורה. כדאי' בגמ' (זבחים קטז, א) שנתקבצו כל הגוים אצל בלעם וכו' ומכיון שכשנתן להם התנ"ך היא התורה, ברכם ג"כ בשלום, עי"ש. והכלי מחזיק ברכה לקבל את התורה, הוא השלום והאחדות.

ויש להתבונן בענין תלמידי ר"ע הקדושים, האין יתכן שקדושי עליון שרפי מעלה לא נהגו כבוד זה בזה, ובתורה"ק יש פירושים עד א"ס, וי"ל דזה ברור שהיה ביניהם אהבת ישראל ואהדות, ות"ח מרבים שלום בעולם, וללא ספק שתלמידי ר"ע הקדושים כולם היו קודש קדשים ומלו לגבוה, ובדאי אין צריך ללמד אותם להתנהג באחדות ובשלום, ובדאי התנהגו באהבת חברים בשלימות, אלא שהתנהגו בדרך אהבה מסותרת, שביניהם דיברו במטרה שיזכו להתעלות במעלות הקדושה, כמו שהיו צדיקי אמת קדמונים, שהחזיקו לעצמם בעל מוסר שייסר אותם ויזיחם, ואף היו משלמים לבעל מוסר כדי שיאמר להם תוכחה מוסר. ועד"ז י"ל ששרפי מעלה הקדושים הללו בינם לבין עצמם, היו אומרים אחד להבירו תוכחה הנובעת מתוך אהבה מסותרת, שע"ז נאמר 'טובה תוכחה מגלה מאהבה מסותרת, נאמנים פצעי אורח ונעדרות נשיקות שונא' (משלי כו, ה), וא' היה מוכיח את חברו, קום עצל למה תישן, הלא עדיין לא מידת כדי צרכך, וכך עוררו א' את חברו בתוכחה מגולה בלשון 'שארף', וכל כוננתם היה אך ורק לשם שמים.

זמנא שבעצם התוכחה לא היה שום פגם, אך בכל זאת היה בזה ענין דק מן הדק, כי המון העם

ראו את הנהגתם הזאת ושמעו שהם מדברים ביניהם בסגנון זה, ולא הבינו את עומק כוונתם, וסברו שאינם נוהגים כבוד זה בזה, ומשום כך נעשו רח"ל, ועכ"פ ברור שאין לנו שום השגה בתלמידי ר"ע הקדושים והטהורים, ואין אנו מסוגלים להשיג. ואמנם עלינו ללמוד מכ"ז מוסר בפשטות, שעל כן נכתב המעשה כדי להתחזק וללמוד מוסר בפשטות. וממילא ימי הספירה הם ימי שלום, וצריך להרבות באהבת חברים ואהבת ישראל, ועד חג השבועות יתעלה להיות בגדר ויחן שם ישראל כאיש אחד בלב אחד ועי"ז נזכה לקבלת התורה.

ולכל זה אפשר לזכות רק באמצעות ענוה ושפלות רוח, כי שלום ושלווה וגיאות זה סתירה, וכל מחלוקת היא פרי באושים תוצאת הגיאות. שמי שמתנשא על חברו לא יתכן שיחיה עמו בשלום, ויש מי שאומר שהוא עניו אבל הוא מתנשא על חברו, כי אומר שאסור להשפיל א"ע לפני פלוני, וגיאות לא מניח לאדם להשפיל את עצמו, ואומר שחברו ישפיל א"ע אליו. והתוצאה היא מחלוקת וקנאה ושנאה רח"ל, ורצה לצער את חברו ולהקניטו וכדו'. ומי שהוא מתנאה אין מציאות שיחיה בשלום, ואף נראה שהוא מתנהג בשלום ובשלוח אי"ז אלא שלום מעושה 'שלום שפיל' בעלמא, ושלום כזה אינו נמשך לזמן רב, כי אי אפשר להתנהג בשלום מעושה זמן רב, ווי לאנג קען מען ציען א שפיל?!

ונאמר 'דברי שלום ואמת' (אסתר ט, ל) כי המציאות של שלום הוא רק באמת, כי שלום מעושה הוא של שקר ואין לו קיום כלל, ורק באמצעות האמת אפשר להגיע לשלום האמיתי, כי האמת והשלום קשורים ותלויים זה בזה. וגם ענוה שייך רק בצירוף אמת, כי בענוה אין אדם מרמה את עצמו, כי ענוה יכולה להיות רק עם אמת, וכשיש ענוה ואמת אפשר לזכות לשלום ושלווה.

אכן צריך לדעת שאי אפשר לרמות את עצמו במידת הענוה, ויש מי שיש לו ענוה מזויפת והוא מתנאה בלבו. ומספרים בדרך משל ובדיחותא, על בחור שכבר היה מבוגר בשנים, וחשב את עצמו ללמדן ות"ח ובעל מעלות טובות, וכל שידוך שהציעו לו דחה ואמר שאי"ז מתאים לו כפי מעלותיו. ובא אליו א' מידידיו והוכיחו ואמר לו, שאי"ז נאה שאתה מתנאה, וכל שידוך שמציעים לך אתה דוחה, והרי צריך אדם לעבוד על מידת הענוה ושפלות רוח, והאריך להוכיחו בדרכי נועם אודות מידת הענוה. וכעבור ב' שבועות באו והציעו לאותו בחור הצעת שידוך, השיב הבהור ואמר, והלא דברים ק"ז ומה קודם שהיה לי מידת הענוה סירבתי להצעת השידוך הזאת, ק"י כעת שכבר השלמתי את עצמי גם במידת הענוה בודאי שאין

השידוך הזה מתאים לי... וכמוכן שאין שום ערך לענוה מזויפת שכזאת.

ועוד מסופר בדרך משל ובדיחותא, אודות שני למדנים גדולים שישבו והתעמקו בעניני מידות של ענוה ושפלות רוח וביטול היש, וא' מהם אמר 'איך בין דאך גארנישט, ממש א גארנישט', וחבירו רצה להראות את כוחו שהוא עניו יותר ממנו ביטל את דברי חברו ונענה לעומתו ואמר 'אויך מיר א גארנישט...'

הרי שענוה צריכה להיות באמת, ומי שענוותנותו מזויפת, הוא נעשה בעל גאוה יותר ויותר רח"ל, ומידה טובה מרובה, מי שהוא עניו באמת, מעלתו גדולה עד מאוד, והענוה מביאה אותו לידי שלום ושלווה. וכמ"ש אגרת הרמב"ן, [שהיא אגרת קדושה מעט הכמות ורב האיכות, והיא היסוד למוסר ותורה ויראת שמים], 'וכל אדם יהיה גדול ממך בעיניך', דיינו שישפיל ויכניע את עצמו לפני כל חבר ולפני כל יהודי, ויחשוב שכל יהודי הוא גדול וטוב יותר ממנו. והרמב"ן שם מבאר שאם חכם או עשיר הוא, עליך לכבדו, ואם רש הוא, ואתה עשיר או חכם ממנו, חשוב בלבך כי אתה חייב ממנו והוא זכאי ממך, שאם הוא חוטא הוא שוגג ואתה מזיד. כלומר שגם אם חברו הוא חוטא, לא יחשוב האדם שהוא טוב מחברו, אלא יחשוב שאם הוא חוטא הוא שוגג ואתה מזיד.

והרמב"ן מפרט שם באיזה אופן צריך אדם לעמוד לפני חברו, וז"ל ותתבייש מכל אדם, ואם יקראך איש אל תענהו בקול רם, רק בנחת עומד לפני רבו, עכ"ל. כלומר שצריך לעמוד לפני חברו באוהה מידת התבטלות שהוא עומד לפני רבו. והיינו כי אדם שיש לו ענוה ושפלות רוח, הוא מעריך את חברו ומשבחו תמיד ורואה בו מעלות טובות, ומחשיב את חברו יותר ממנו, ואומר הלא הוא יהודי יקר כ"כ וטוב ממני בהרבה ואיני מגיע אפ"י לעקבו, ומתוך זה יתעלה למדרגה עליונה של אהבת חברים, כי אומר בלבו שלחברו יש כ"כ הרבה מעלות וצריך הוא ללמוד ממנו.

ומתוך כך יבוא לידי קנאת סופרים, כי הנה החילוק בין קנאה רעה שהיא קנאה ושנאה לקנאת סופרים שהיא קנאה של אהבה, אינה כפי שיש הסבורים שקנאה רעה היא קנאה בעניני גשמייות וקנאת סופרים היא קנאה בעניני רוחניות, אלא ההבדל ביניהם הוא, שקנאה ושנאה היא שמתוך קנאתו וצרות עיניו רוצה שגם חברו לא יהיה צדיק, שמכיון שהוא אינו רוצה ללמוד אומד לא אני אלמד וגם חברי לא ילמד' רח"ל, אבל קנאת סופרים היא להיפך, אדרבה שמקוה המשך בעמ' ד'

היולא דצדיקא

י אידי - רבי יצחק ב"ר יעקב אלפסי הרי"ף (ד' תתס"ד) עלי הכהן הגדול (ב"א תת"ט) רבי משה מזוועהיל ב"ר יהואל מיכל מזולאטשוב (תקצ"א) רבי מרדכי דוד אונגאר אב"ד ז'מיראד ב"ר יהואל צבי מטארנא (תרס"ז) רבי מרדכי ב"ר זאב וואלף מסטרובוקוב (תרע"ז) רבי יוסף ב"ר מאיר תאומים ב' פרי מגדים (תקנ"ב) רבי ישעי' עפשטיין ב"ר אברהם - ריש מתיבתא במינסק, קאיינוב, ובאליסטאק אבי ראב"ד ירושלים האגון רבי פנחס עפשטיין ז"ל (תרע"ה) רבי יצחק יהודה יהואל אייזיק ב"ר אלכסנדר סנדר מקומארט ב' השולחן הטהור (תרל"ד) רבי דוד מטאלנא ב"ר מרדכי מטשערנבויל (תרמ"ב) רבי הלל מקאלמעי ב"ר ברוך נדיט ליכטנשטיין - ב' שירי משכיל ועוד הובה ספרים (תרנ"א) - רבי יצחק מראדוויל ב"ר המגיד יהואל מזולאטשוב - אור יצחק (תקצ"ה) רבי נפתלי צבי מרזפשיץ ב"ר מנחם מנדל מלינסק (תקפ"ו) רבי יהודה צבי מסטרעטין ב"ר שמואל זיינוויל (תר"ד) רבי יצחק אייזיק קרסילצ'קוב מפולטבה ב' תבונה על הירושלמי (תשכ"ה)

י"ב אידי - רבי חיים יהודה מאיר ב"ר מנחם מנדל מוישווא ת"א (תשכ"ט) - רבי מסעוד ב"ר יעקב אבוהצירא (תרס"ח) רבי יהודה צבי ב"ר ישכר דוב מדלינא (תרס"ט) רבי בעריש מדאליטא (תר"ע) - רבי ארי' לייב מייזליש [ר' ליבלי חסיד] אב"ד פרעמישלא ב"ר משה (תנ"ד) רבי יוסף ב"ר אלעזר מראדוויל התן רבי פנחס מאוסטיליה (תרל"ה) רבי חיים יהואל הובין אב"ד לימנא ודאמבראזא ב"ר מאיר מגלאגוב התן רבי סנדר מויזישטוב (תרע"ח) - התנא האלוקי רבי מאיר בעל הנס (ג"א תתפ"א) רבי עקיבא מפרנקפורט ב"ר יעקב (שנ"ו) רבי שמואל מקארוב ב"ר אברהם ישעי' (תק"ם) רבי לייב מזוקליקוב - ליקוטי מהרי"ל (תקפ"ו) רבי יהודה צבי אב"ד סטרעטין ב"ר אורי מראהטין (תרס"ו) רבי אלי' חיים ב"ר משה מייזל אב"ד לודז' (תרע"ב) - רבי אריה לייב ב"ר יצחק שפירא מוילנא ב' מעון ארייות (תקכ"ט) רבי נתנאל ב"ר נפתלי ווייל ב' קרבן נתנאל (תקס"ט) רבי נחום ראובן פעלסקער אב"ד רישא ב"ר דוד ראב"ד צאנו ובלאזוב תלמידי הד"ח מצאט (תרל"ב) רבי חיים מאיר יהואל ב"ר אבי עזרא זליג שפירא ממזולגניצא (תר"ט) - רבי מאיר ב"ר גדליהו מהר"ם מלובלין (שע"ו) רבי יהואל מיכל ב"ר אברהם יצחק פיינשטיין ר"י בית יהודה והתן הגר"ז מבריסק (תשס"ג) רבי צבי הירש ראזנבוים מקרעטשיף סיגעט ב"ר ניסן חיים (תשס"ז)

פניני קודש

המשך מעמ' ג'

ישראל כנגד ההר' ואחו"ל כאיש אחד בלב אחד, ועי"ז זכו לכל ההשפעות הטובות והנפלאות.

יעזור השי"ת וישפיע על כולנו שלום ושלוה אמיתית, וענהו אמיתית ויראת שמים אמיתית, וקדושה וטהרה אמיתית, והשי"ת ברוב רחמיו וחסדיו, שנוכה כולנו יחד שהוא בעצמו יכין אותנו לקבלת התורה, והשי"ת ישפיע עלינו לשוב בתשובה שלימה באמת ומאבה, ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם, והשי"ת ישפיע ויתן לכולנו שנוכה לקבל את התורה ונעשה ונשמע בשלימות וברצון, וידבקנו בהתמדת התורה ויראת שמים ומידות טובות, תורה ועבודה וגמילות חסדים.

והשי"ת ברוב רחמיו ירחם עלינו וישמח את כל נשברי לב, וברוב רחמיו ישמח את כל ישראל בכללות ובפרטות, והשי"ת ירחם וישמור בשמירה עליונה את כל ישראל הדרים בארה"ק בכללות ובפרטות, וירחם וישמור על כל ישראל הדרים בכל מקומות מושבותיהם בכללות ובפרטות, וברוב רחמיו יתן לכולנו את כל ההשפעות טובות בגשמיות וברוחניות, וברוב רחמיו ישפיע עלינו שנושע מולנו כל אחד בכל מה שנצרך, וברוב רחמיו יתן לכולנו חיי בני מזונות רוחיים ואריכים, תורה וגדולה במקום אחד, פרנסה בהרחבה גדולה ובנקל, ועשירות גדולה ומופלגת בגשמיות וברוחניות.

והשי"ת ברוב רחמיו יתן לכולנו את כל הברכות שלמות ואת כל הרפואות שלמות ואת כל הישועות שלמות וכל השמחות שלמות, וברוב רחמיו יתן לנו ברכה שלמה רפואה שלמה וישועה שלמה ושמחה שלמה, ובנין בית המקדש, וברוב רחמיו יקבצנו יחד לבימה"ק בב"א.

ובאמת מצינו שהתורה"ק עצמה נקראת שלום, שנאמר 'דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום' (משלי ג, יז). ולכאן יש לדקדק למה הכתוב מאריך 'דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום', הכולל 'דרכיה שלום'. ולמה הדגיש כל הדרכים וכל הנתיבות.

וי"ל הכתוב מלמדנו, שלא יחשוב אדם שיוכל להטמין א"ע במקום מחבוא ולעשות איזה פעולה שבוה יצער את חבירו, ולית מאן דידע, ועוד ירמה בפיו שלא היתה כוונתו לרעה, ורק דיבר דברים בעלמא וכו'. או שיקניט את חבירו או יתן לו עצה שאינה הוגנת וכו', ועי"ד מ"ש רש"י בפרשת קדושים עה"פ 'ולא תגנו איש את עמיתו' (ויקרא כה, יז) הוזהיר על אונאת דברים שלא יקניט איש את חבירו ולא ישיאנו עצה שאינה הוגנת לו לפי דרכו והנאתו של יועץ, וא"ת מי יודע אם נתמונתו לרעה, לכך נאמר ויראת מאלקיך היודע מחשבות הוא יודע. כל דבר המסודר ללב שאין מכיר אלא מי שהמחשבה בלבו נאמר בו ויראת מאלקיך, עכ"ל.

ועל זאת הוזהרה התורה"ק 'כל דרכיה, כלומר כל הדרכים מולם וכל השבילים מולם, בכל מקום צריך להתנהג אך ורק בדרכי נועם ושלום, כי זוהי דרך התורה, ואין שום דרך לעקוף את השלום. ובאמצעות השלום זוכים לקבלת התורה, ויהן שם

ואומר הלואי שהבירי ילמד יותר ממני, וגם אני אשתדל ללמוד מדרכיו והלואי שגם אני אוכה להרבות בלימוד כמותו, כי הלא הוא יהודי צדיק וישר. ועי"ז אחו"ל (ב"ב כא, א) 'קנאת סופרים תרבה חכמה', כי היות שקנאת סופרים באה מתוך אהבה, לכן היא מרבה חכמה, כי שניהם מוסיפים להתעלות במעלות החכמה, והם מכבדים זה את זה, כי כל אחד רואה את מעלות חבירו ולא הסרונותיו, ולומד מאותם המעלות.

ועי"י הענוה ושפלות רוח בא אדם לידי קנאת סופרים האמיתית, שהיא קנאה של אהבה, וזה מביא לידי שלום ואינה יכולה להביא לידי מחלוקת, כי כל מהות הקנאה הזאת היא רק מתוך אהבה, ואינו יכול להניח את עצמו להגיע לידי מריבה ומחלוקת עם חבירו, שהרי אוהבו ורואה בו כ"כ הרבה מעלות טובות, ואדרבה הוא מחפש דרכים ואופנים לכבדו ולאהוב אותו.

ונמצא שהענוה ושפלות רוח מביאה לידי שלום, כי היות שבכה הענוה אדם מתעלה ובה לידי קנאת סופרים, ובכה קנאת סופרים מתעלה האדם למדרגת השלום האמיתית.

ודבר זה מרומז במשאוה"ל (ברכות סד, א) תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם וכו', ובדבריהם רמזו חז"ל שלא תעלה על דעתך שהסימן לדעת מיהו תלמיד חכם הוא בכך אם הולך באיציטלא דרבנן או שיודע להניף אצבעו כדרכי הלמדנים, אלא הסימן לתלמיד חכם הוא אם הוא מרבה שלום בעולם, שאדם שמרבה שלום בעולם הרי זה מוכיח שהוא תלמיד חכם, ואם לאו סימן שאינו תלמיד חכם.

ווארטים על הפרשה – הוכח תוכיח בדברי ריצוי ונחת ולא בתוכחות וניאוצים

ובחקותיהם לא תלכו (יה, ג). פירש רש"י: "לא תלכו בנימוסות שלהם וכו' ושלא לגדל בלורית" וכו' עי"ש. והענין שקורא גימוסותם בלשון חק, כי אותן האנשים שהולכים בנימוסותם ובלבושיהם מצדיקים עצמן שעושים זאת לצורך הפרנסה. זה שאומר "ובחקותיהם" "חק לישנא דמזונא הוא" (ביצה טז). כלומר לא תלכו בנימוסות שלהם בשביל הפרנסה מאתם. כי הוא פרנסה דסטרא אחרא, לא כן פרנסת ישראל שהוא שפע דקדושה. דברי ישראל

ושמרתם את חקתי ואת משפטי אשר יעשה אתם האדם והי בהם וכו' (יה, ה). והי בהם - היינו להשקיף את כל החיים בתוך המצוה בשעה שעוסקים בה, לפיכך הדין הוא שהעוסק במצוה פטור מן המצוה, שהרי כבר השקיף את כל חייו במצוה בה הוא עוסק, וממילא אינו יכול עוד לעסוק במצוה אחרת. חידושי הרי"מ

לא תשנא את אחיך בלבבך הוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא לא תקום ולא תטור את בני עמך ואהבת לרעך כמוך (וי, יז). אם תוכיח לאחד שילך בדרך טוב ולא ישמע לתוכחתך וילך בדרך עקלתון ויפול ברע ח"ו. אף על פי כן "לא תקום ולא תטור" לא יהיה לך נקמה עליו ולא תטור שנאה בלבבך עליו בשביל שלא שמע לעצתך ולא תשמח במפלתו ח"ו. רק "ואהבת לרעך כמוך" - כמו אם אתה תחטא ותכשל ח"ו לא היה לך נקמה על עצמך כמו כן לא יהיה לך נקמה על רעך. דברי יחזקאל

הוכיח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא (וי, יז). הלא זה הדבר אשר שמענו גם כן מצדיקי הדור שהיו בומונינו שלא הוכיחו לאדם את דרכו על פניו לאמר מדוע ככה עשית רק הכל בדברי ריצוי ופיוסים ובדרך חכמה בדברים טובים עד אשר שם האדם מעצמו על לבו לשוב מחטאיו.

וכה אמר הרב האלוקי מרן רבינו דוד מלעלוב זיע"א שלא להוכיח עוד אנשים בדברי תוכחות וניאוצים כדי להשיבם בתשובה שלמה לפני השי"ת ב"ה כי אם להתהלך עמהם בדברי ריצוי ובנחת ונקרב את לבנם באהבה לעוררם ביראת שמים. והוא ג"כ על דרך זה שבארנו כי אין ראוי להזכיר שום חטא ועון חלילה על שום אחד מבני ישראל כמוכר בדבריהם ז"ל על ענין אלוהו שאמר קנאתי כו'. רק צריך תמיד ללמד זכות על בני ישראל ולהזכיר מעשיהם הטובים לפני השי"ת כי כולם קדושים כולם טהורים וכולם עושים כאימה וכיראה רצון קונם. תפארת שלמה - אבות - מובא בליקוטי דברי דוד

והדרת פני וקו (וי, לב). אך הזקן צריך להיות נזהר שלא יתגאה בהכבוד וההידור שמהדרין אותו שלא יהיה נשלך מאת הקב"ה ש"אין אני והוא יכולין לדור במדור אחד" (ערכין טו:) וזה שמבקשין (תהלים עא) "אל תשליכני לעת זקנה" - שלא אתגאה בעת זקנה. כי רק את דא אשכון. דברי ישראל

אלה יעמדו על הברכה אשר נדבם לבם לנדב להוצאות העלון לזיכוי הרבים

לעילוי נשמת
האברך היקר, עדין הנפש ונעים הליכות הר"ר **רפאל ז"ל בן ר' ישראל** שיבלחט"א **שפיגל** נזכר ביסורים קשים ומזימים ונלבע"י י"א אייר תשס"ד
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכרון נצח
מוקדש לע"נ ידידו הדגול והיקר, רודף צדקה וחסד בכל לבו ונפשו. מוקשר בעז ותעוזמות לרבוה"ק מלעלוב, נזכר ביסורים קשים כל חייו, היה מעמודי התווך של גליצונו הק', ה"ה הרה"ח הגאון ר' אליהו בן רבי אברהם גוט ז"ל מפלעטבוש נלב"ע י"ג אייר תש"פ תנצב"ה

לזכר עולם יהיה צדיק
נודב לעילוי ולכבוד נשמת המנוחה הטהורה, צדיק יסוד עולם, בוציא קדישא, פועל ישועות בקרב הארץ, ה"ה
הגאון הקדוש רבי **הלל ליכטנשטיין**
מקאלאמיא ז"ע בעל ה"שירי משכיל" ועוד יומא דהילולא י' אייר
זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

גלין זה מוקדש ומונצח לעילוי נשמת
אמנו הצדקת, אשת חיל מי ימצא, כל ימיה עסקה בצדקה וחסד מתוך הצנע לכת, יראת ה' אלהי תתהלל
מרת **גיטל בת ר' אמרים צבי הלוי ע"ה**
נפטרה ט' אייר תש"פ
תנצב"ה
נדבת ידידנו היקרים והחשובים רודפי צדקה וחסד בניהם ונבניהם למשפ' **פרידמאן** היו"ב - אריה"ב

הרבו
בתפילה על
האשה החשובה
מרת **אלטע עטיל**
בת בלומא גיטל
תחי'
לרפו"ש ואריכות
ימים ושנים
טובות אמן

לעילוי נשמת
האי גברא יקירא, יחיד ומיוחד, אהוב במדינות, תהלתו בקהל חסידים, צדיק בדרכיו וחסיד במעשיו, ה"ה
הר"ר **ישראל ז"ל בן ר' דוד**
לעוונשטיין
אשר שבק חיים לכל חי בטרם עת בשיא פריחתו
ביום כ' טסן תשפ"ג
=
הונצח עי"ג יסוד שיבלחט"א ידידנו היקר והנעלה
הרה"ח ר' **ישי לוי** הי"ד